

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Τὸ Γ'. διεθνὲς Βυζαντινολογικὸν συνέδριον.

Μετὰ τὸ Βουκουρέστιον καὶ τὸ Βελιγράδιον ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν συγκεντρώσασα κατὰ τὸ Γ'. διεθνὲς Βυζαντινολογικὸν συνέδριον τοὺς σοφοὺς τῆς Εὐρώπης τοὺς εἰδικῶς περὶ τὴν ἔρευναν τοῦ Βυζαντινοῦ κόσμου ἀσχολουμένους, ἔδειξε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅποια εἶναι ἡ ἔκτασις τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν καὶ πόσον μέγα τὸ δι' αὐτὰς ἐνδιαφέρον καὶ τρανῶς ἐμαρτύρησεν ὅτι ὁ κλάδος οὗτος τῆς ἐπιστήμης ὁ πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ τιθέμενος ἀνεπτύχθη μέγας.

Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο, εἰς τὸ ὅποιον ἀντιπροσωπεύθησαν τὰ Πατριαρχεῖα Κων/πόλεως, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας προσῆλθον ὑπερδιακόσιοι σύνεδροι, ἀντιπρόσωποι κρατῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ὀργανώσεων. Οὕτως ἡ Γερμανία ἀντιπροσωπεύθη ὑπὸ τῶν ἀκαδημιῶν Μονάχου καὶ Δρέσδης καὶ τῶν Πανεπιστημίων Βερολίνου, Βόννης, Βρεσλαύτης, Φραγκφούρτης, Γοττίγγης, Λειψίας, Μονάχου, Ρόστοκ καὶ Βυρτοβούργης, ἡ Αὐστρία ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας Βιέννης καὶ τῶν Πανεπιστημίων Βιέννης, Γράτς καὶ Ἰνσβρούκης, τὸ Βέλγιον ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Βρυξελλῶν, ἡ Βουλγαρία ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Σόφιας, ἡ Δανία ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Κοπεγχάγης, ἡ Ἰσπανία ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Βαρκελώνης, ἡ Ἀμερικὴ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Μίτσιγαν, ἡ Γαλλία ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων Παρισίων, Γρενόβλης, Στρασβούργου καὶ Κλερμόν Φερράν, τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου, τῆς Σορβόνης, τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρείας τῶν ἀρχαιοδιφῶν τῆς Γαλλίας, τοῦ Βυζαντινοῦ Ἰνστιτούτου Παρισίων καὶ τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρου, ἡ Οὐγγαρία ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων Βουδαπέστης καὶ Δέβρετσην, ἡ Ἰταλία ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων Ρώμης, Παδούης καὶ Παλέριου, ἡ Νορβηγία ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ὁσλο, ἡ Πολωνία ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ποζνανίας, ἡ Ρουμανία ὑπὸ τῆς Ρουμανικῆς ἀκαδημίας καὶ τῶν Πανεπιστημίων Βουκουρεστίου, Ἰασίου καὶ Τσερναούσης, ἡ Τσεχοσλοβακία ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων Καρόλου Δ', τοῦ Γερμανικοῦ, τοῦ Ρωσικοῦ, ἡ Γιουγκοσλαβία ὑπὸ τῶν ἀκαδημιῶν Βελιγραδίου καὶ Ζάγρεπ, τῶν Πανεπιστημίων Βελιγραδίου, Ζάγρεπ, Λιουβλιάνας, Σκοπεῖαν καὶ ἡ Ὁλλανδία ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Λέυδεν.

Τὸ Συνέδριον διηρέθη εἰς 4 τμήματα, φιλολογικόν, ἱστορικόν, ἀρχαιολογικόν, καὶ Βυζαντινοῦ δικαίου καὶ ἰατρικῆς, ἅτινα συνεδρίαζον ἐν τῇ Σιναίᾳ Ἀκαδημίᾳ τῷ Ἐθνικῷ καὶ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ, καὶ εἰς τὰς δύο αἰθούσας τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Εἰς 19 συνεδρίας τῶν τμημάτων καὶ εἰς 2 κοινὰς ἐγένοντο 129 ἀνακοινώσεις, ἃς καὶ ἠκολούθησαν λίαν διαφωτιστικαὶ συζητήσεις.

Λεπτομερῆ πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν, ἀνακοινώσεων καὶ συζητήσεων θὰ ἐκδώσῃ ἐν καιρῷ ἐν ἰδίῳ τόμῳ ἡ ὀργανωτικὴ τοῦ συνεδρίου Ἐπιτροπὴ, δι' ὃ ἀποφεύγομεν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τίνες τίνα ἀνέπτυξαν θέματα. Δὲν κρίνομεν ὅμως ἄσκοπον, ἔνεκα τῆς γενικῆς αὐτῶν φύσεως, ν' ἀναφέρωμεν τὰς εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῶν συνεδριῶν ὑποβληθείσας εὐχὰς τῶν τμημάτων τὰς ὁμοφώνως ἀποδεκτὰς γενομένας.

Αἱ εὐχαι αὗται εἶναι αἱ ἑξῆς.

1) Νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ εἰδικῶς ἀσχολουμένων περὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον, ἵνα αὕτη ἐκδώσῃ ἐν Corpus τῶν ἱερῶν κόνων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. (Πρώταις τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου.)

2) Νά δημοσιευθῶσι τὰ μουσικοῦ περιεχομένου χειρόγραφα, τοῦτο δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. Τὴν πρότασιν ἔκαμεν ὁ Δανὸς καθηγητῆς κ. Hoëg, τὴν συνεπλήρωσε δὲ ὁ ἀοιδίμος ἐν Μονάχῳ καθηγητῆς κ. A. Heisenberg, προσθέσας ὅτι ἐλπίζει ὅτι ἰδιαίτερον πρὸς τοῦτο φροντίδα θὰ καταβάλῃ ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία.

3) Νά δημοσιευθῇ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἐν Corpus τῶν Βυζαντινῶν ἐπιστολογράφων. (Πρότασις τοῦ Οὐγγρου καθηγητοῦ κ. Vari.)

4) Ν' ἀναλάβῃ ἡ αὐτὴ Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν τὴν πρωτοβουλίαν πρὸς ἔκδοσιν τῶν Βασιλικῶν. (Πρότασις τοῦ Γάλλου καθηγητοῦ κ. P. Collinet.)

5) Νά δημοσιεῖσθῃ ἡ Ἀκαδημία τοῦ Βελιγραδίου εὐρετήριον τῶν Σλαβικῶν χειρογράφων τῶν περιεχόντων μεταφράσεις Βυζαντινῶν κειμένων νομικοῦ περιεχομένου. (Πρότασις τοῦ αὐτοῦ κ. Collinet.)

6) Νά ἐνισχυθῇ ἡ μελέτη τῶν ἱστορικῶν πηγῶν τῶν ἀρχαίων τῆς Δύσεως, αἵτινες ἀφορῶσιν εἰς τὴν ἐν Ἀνατολῇ Φραγκοκρατίαν. (Πρότασις τοῦ κ. Σπ. Θεοτόκη) καὶ

7) Νά καταβάλωσιν αἱ ἐνδιαφερόμεναι Κυβερνήσεις ποσὰ πρὸς ἴδρυσιν ἰνστιτούτου, σκοπὸς τοῦ ὁποίου νὰ εἶναι ἡ ἔκδοσις Βυζαντινῆς Ἐγκυκλοπαιδείας. (Πρότασις τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ κ. Α. Μιχαλακοπούλου.)

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ συνεδρίου ἐδόθη εἰς τοὺς κ. συνέδρους εὐκαιρία, ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὸ νέον Βυζαντινὸν Μουσεῖον, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων αὐτοῦ, τὰς ἐν τῷ Παρθενῶνι Βυζαντινὰς τοιχογραφίας, τοὺς Βυζαντινοὺς ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν, τὴν σπουδαίαν συλλογὴν εἰκόνων τοῦ κ. Διονυσίου Λοβέρδου καὶ τὴν μονὴν Δαφνίου. Πλείστοι δ' αὐτῶν συμμετέσχον τῆς εἰς Μονεμβασίαν καὶ Μυστρᾶν ἐκδρομῆς, εἶτα δὲ τῆς εἰς Ν. Ἀγχιάλον καὶ Θεσσαλονίκην, ἔνθα εἶδον τὰς γενομένας ἀνασκαφὰς καὶ ἀναστηλώσεις μνημείων.

Ἐκτός δὲ τῶν ἑορτῶν τῶν γενομένων πρὸς τιμὴν τῶν κυρίων συνέδρων δέον νὰ ἐξαρθῇ καὶ ὁ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ τῶν Ἀθηνῶν τελεσθεὶς ἐπιβλητικὸς Βυζαντινὸς ἔσπερινὸς ὁ διοργανωθείς ὑπὸ τοῦ ἀόκνως πρὸς τοῦτο ἐργασθέντος ἡμετέρου συμβούλου κ. Χουδαβερδόγλου-Θεοδότου.

Χαίροντες διὰ τὴν ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν τοῦ Γ'. διεθνοῦς Βυζαντινολογικοῦ συνεδρίου εὐχόμεθα παρομοίαν εὐδοκίμησιν εἶς τε τὸ τέταρτον τὸ μέλλον νὰ συνέλθῃ ἐν Σόφια τῆς Βουλγαρίας καὶ τὸ πέμπτον, οὐτινος ἔδραι θὰ εἶναι ἡ Φλωρεντία καὶ ἡ Ρώμη.

Τὸ Λεξικὸν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Μετὰ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Χατζιδάκι συλλογὴν καὶ ἐξακριβωσιν τοῦ γλωσσικοῦ ὅλκτου τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἤρχισεν ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἡ τύπωσις τοῦ ἐπιστημονικοῦ αὐτῆς Λεξικοῦ, οὐτινος τὰ πρῶτα τυπογραφικὰ φύλλα καὶ διενεμήθησαν εἰς τοὺς κυρίους συνέδρους τοῦ Γ'. διεθνοῦς Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου τοὺς εἰδικώτερον περὶ τὰ γλωσσικὰ ἀσχολουμένους.

Τὸ ἔργον, τοῦ ὁποίου ὁ πρῶτος τόμος θὰ εἶναι ἔτοιμος ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους, πρόκειται νὰ πληρῶσθῃ μέγα κενὸν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἐρευνῇ, θὰ εἶναι δὲ ἀριστον βοήθημα οὐ μόνον διὰ τοὺς περὶ τὴν νέαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἱστορίαν ἀσχολουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς Βυζαντινολόγους καὶ τοὺς περὶ τὴν μελέτην τῆς κλασσικῆς ἀκόμη ἀρχαιότητος διατριβόντας, ἀφ' οὗ ἐν ταῖς σελίσιν αὐτοῦ θὰ εὐρίσκωνται οὐ μόνον ἱστορικῆς σημασίας λέξεις, ἀλλὰ καὶ σημασίαι καὶ τύποι, ἐξ ὧν θὰ πιστοποιητῆαι ἡ ἀκρίβεια πολλῶν μέχρι τοῦδε ἀμφιβαλλομένων ἢ παρανοουμένων γλωσσικῶν στοιχείων.

Τοῦ πολυτίμου ἔργου ἀπαραίτητον συμπλήρωμα θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως καὶ ἐν λεξικὸν τῆς μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, κατὰ τὰς νεωτέρας ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης

συντεταγμένον, τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὁποίου, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν μελετῶν ἡμῶν, ὀλοψύχως εὐχόμεθα.

Ἀνασκαφαὶ Χριστιανικῶν μνημείων κατὰ τὸ ἔτος 1930.

1. Ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Σωτηρίου συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Θεσσαλικῶν Θηβῶν (Ν. Ἀγχιάλου). Πλὴν συμπληρωτικῶν τιῶν ἐρευνῶν εἰς τὰς ἀνευρεθείσας κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη δύο μεγάλας Χριστιανικὰς βασιλικὰς τοῦ Ε' μ. Χ. αἰῶνος, ἐνηργήθη νέα ἀνασκαφὴ εἰς ἀπαλλοτριωθὲν γήπεδον (Ζορμπᾶ), ἐνθα ἀπεκαλύφθησαν μέρη μεγάλου κτίσματος μετὰ ψηφιδωτῶν διαπέδων καλῆς τέχνης (θέματα: γεωμετρικαὶ διακοσμήσεις, ζῶα καὶ πτηνὰ μεμονωμένα ἢ ἀνά δύο συμμετρικῶς διατεταγμένα καὶ πίνοντα ἐξ ἄγγείων κ.τ.τ.). Τὰ μωσαϊκὰ ταῦτα κοσμοῦσι τὰ δάπεδα διαμερισμάτων τοῦ κτιρίου. Τὰ ἀνευρεθέντα γλυπτὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη εἶναι Κορινθιάζοντα καὶ κυβοειδῆ κιονόκρανα μετ' ἐπιθημάτων, κοσμούμενα ὑπὸ σταυρῶν, μαρμάρινα πλαίσια θυρῶν μετὰ γλυφῶν, ἀνευρέθησαν δὲ καὶ θωράκια, ὅμοια πρὸς τὰ τῶν Χριστιανῶν βασιλικῶν. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ συνεχισθῆ ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη καὶ θὰ προσδιορισθῆ τὸ ἀνευρεθὲν νέον ἀξιολογώτατον μνημεῖον τῆς μεγάλης ταύτης παλαιοχριστιανικῆς πόλεως τῆς Θεσσαλίας, ἣτις παρέμεινεν ἄγνωστος μέχρι τοῦδε.

2. Ἐτέρα ἀνασκαφὴ ἐνηργήθη ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Γ. Σωτηρίου καὶ Α. Ὀρλάνδου ἐν Νικοπόλει τῆς Ἡπείρου. Καὶ ἐνταῦθα ἐσυνεχίσθη ἡ ἀποκάλυψις τῆς πέτρῆς ἀνευρεθείσης δευτέρας μεγάλης βασιλικῆς τῆς Νικοπόλεως, ἣτις, ἔνεκα τῶν μεγάλων αὐτῆς διαστάσεων καὶ τῆς θέσεως ἐνθα εὐρίσκεται (εἰς τὸ κέντρον τῆς Βυζαντινῆς πόλεως), θεωρεῖται ὡς ἡ μητρόπολις τῆς Νικοπόλεως. Ἐφέτος ἀπεκαλύφθη ὀλόκληρον τὸ ἱερὸν βῆμα τῆς βασιλικῆς καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κυρίως ναοῦ. Εἶναι μεγάλη πεντάκλιτος βασιλικὴ τοῦ Ε' αἰῶνος μετὰ ἐγκαρσίου κλίτους, τὸ ἱερὸν δὲ βῆμα διατηρεῖ τὸ Σύνθρονον, τὴν κάτω πλάκα τῆς ἀγ. Τραπεζῆς καὶ ἴχνη τῆς σολέας, ἣτις ἔχει ἀξιόλογον σχῆμα καὶ ἐξηγεῖ τὴν ἐξέλιξιν, ἣν ὑπέστη κατὰ καιροῦς ἡ μορφή τῶν κηκλίδων τοῦ ἱεροῦ βήματος. Καὶ ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη θὰ συνεχισθῆ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Βυζαντινὸν Μουσεῖον.

Τὴν 12ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1930, ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις συγκροτηθέντος Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν, ἐγένοντο τὰ ἐγκαίρια τοῦ νέου Βυζαντινοῦ Μουσείου, ὀριστικῶς πλέον ἐγκατασταθέντος εἰς τὸ ἐν τῇ ὁδῷ Κηφισσίας μέγαρον τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας καὶ εἰς τὸν περὶ αὐτὸ χώρον, καταλλήλως διασκευασθέντα. Ἡ διάταξις τοῦ νέου Μουσείου εἶναι ἡ αὐτὴ μὲν πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ μέχρις Αὐγούστου 1930 ἐν τοῖς ὑπογείοις τῆς Ἀκαδημίας φιλοξενουμένου Βυζαντινοῦ Μουσείου, μεγάλως ὁμως βελτιωμένη καὶ συμπληρωμένη.

Εἰς τρεῖς αἰθούσας τοῦ κάτω ὀρόφου προσεδόθη ἡ μορφή παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς, σταυροειδοῦς Βυζαντινοῦ ναοῦ μετὰ τρούλλου καὶ μονοκλίτου μεταβυζαντινῆς ἐκκλησίας, ἐτέθησαν δὲ εἰς αὐτάς σχετικὰ ἀντικείμενα παλαιοχριστιανικῆς καὶ Βυζαντινῆς γλυπτικῆς ὡς καὶ δείγματα μεταβυζαντινῆς ζωγραφικῆς καὶ μικροτεχνίας. Τὰς αἰθούσας τοῦ ἄνω ὀρόφου κατέλαβον αἱ Βυζαντιναὶ καὶ μεταβυζαντιναὶ εἰκόνες, χρονολογικῶς καὶ κατὰ ῥυθμούς κατατεταγμένα, καὶ τὰ μικροτεχνήματα. Ἔργα Βυζαντινῆς ζωγραφικῆς ἐποποθετήθησαν καὶ εἰς τὰς Πτέρυγας τοῦ Μουσείου καὶ εἰς μὲν τὴν ἀριστερὰν ἐτέθησαν οἱ εἰκονογραφικοὶ τύποι, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν ἀντίγραφα μωσαϊκῶν καὶ τοιχογραφῶν ἐξ ὧν τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ χώρος τοῦ νέου Μουσείου ἐπιτρέπει, ἵνα σὺν τῷ χρόνῳ συγκεντρωθῆ ἐν αὐτῷ πλούσιον ὕλικόν, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ οὐ μόνον ἡ Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ καθόλου Βυζαντινολογία ἐν κέντρον μελέτης, τὸ νέον Βυζαντινὸν Μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Ἔργασίαι ἀναστηλώσεως καὶ συντηρήσεως Βυζαντινῶν μνημείων.

Κατὰ τὸ 1930 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ τμήματος ἀναστηλώσεως ἀρχαίων μνημείων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τοῦ διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Ὀρλάνδου, αἱ κάτωθι ἐργασίαι στερεώσεως Βυζαντινῶν μνημείων.

1) Ἐν Σ κ ρ ι π ο ὕ τῆς Βοιωτίας ἐστερεώθη ὁ ὑπὸ τῶν σεισμῶν ἀπὸ μακροῦ χρόνου διερρηγμένος καὶ ἐτοιμόρροπος Βυζαντινὸς ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (873/4 μ. Χ.) κατασκευασθέντων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ αὐτοῦ τεσσάρων τόξων (ζωνῶν) ἐκ σιδηροπαγοῦς σκυροκονιάματος, διὰ τῶν ὁποίων ὑπεστηρίχθησαν τὰ μέτωπα τῶν τεσσάρων μεγάλων καμαρῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ τρούλλος. Ἐξησφαλισθησαν ἐπίσης οἱ καλύπτοντες τὴν πρόθεσιν, τὸ διακοινικὸν καὶ τὸν νάρθηκα κυλινδρικοὶ θόλοι, ὑπολείπεται δὲ μόνον ἡ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος στερέωσις καὶ συμπλήρωσις τοῦ τρούλλου, ἵνα τὸ πολυτίμον τοῦτο διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς μνημεῖον, ἐπανακτήσῃ τὴν παλαιάν του ἀριότητα.

Κατὰ τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν, γενομένης τῆς ἐκσκαφῆς τῶν διὰ τὰ τόξα θεμελιῶν, εὐρέθη εἰς βάθος 0.70 ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ δαπέδου μωσαϊκὸν μετὰ γεωμετρικῶν κοσμημάτων δάπεδον, δυστυχῶς λίαν ἐφθαρμένον.

2) Ἐν Θ ε ρ ἄ π ν α ι ς τῆς Λακωνίας ἐστερεώθη τὸ καθολικὸν τῆς ἱεράς Μονῆς τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, ὅπου παρουσίαζε σπουδαῖα ῥήγματα κατὰ τε τὴν κλειδα τῶν θόλων καὶ τὰ ἄνω μέρη τῶν ἐξωτερικῶν τοίχων. Ἴσχυροὶ σιδηροὶ κλοιοὶ καὶ ἐλκυστήρες τοποθετηθέντες εἰς τὰς καταλλήλους θέσεις θέλουσι συντελέσει εἰς τὴν ἀποσόβησιν τῶν σοβαρῶν καταστροφῶν, αἵτινες ἤπειλουν τὸ ἐν λόγῳ καθολικόν.

3) Ἐν Μ υ σ τ ρ ῶ ἐγένετο νέα ἐπισκευὴ τῆς διαρρεούσης κεραμώσεως τῶν ναῶν Ἁγ. Δημητρίου, Ἐθαγγελιστρίας καὶ Ἁγ. Σοφίας, παρεμποδισθείσης τῆς διεισδύσεως τῶν τόσον καταστρεπτικῶν διὰ τὰς πολυτίμους τοιχογραφίας ὀμβριῶν ὕδατων.

4) Ἐν Κ α σ τ ο ρ ῖ ᾱ ἐλήφθη μέριμνα περὶ μικρῶν ἐπισκευῶν τῶν αὐτόθι κομψῶν Βυζαντινῶν ναῶν, γενομένην ἐποπτεία τοῦ ἐπιμελητοῦ Γυμνασιάρχου κ. Τσαμίση.

5) Ἐν Κ α ι σ α ρ ι α ν ῆ τῆς Ἀττικῆς ἐγένετο ἡ κατεδάφισις τοῦ ἄνω ὀρόφου τῶν μεταγενεστέρων κτισμάτων τῆς νοτίου πλευρᾶς τῆς μονῆς, αἵτινα καὶ ἐτοιμόρροπα ἦσαν καὶ λόγῳ τοῦ νεωτερικοῦ των σχεδίου ἀπετέλουν δυσαρμονίαν πρὸς τὰ λοιπὰ μοναστικά κτήρια.

Ἔργασίαι τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ὁ Ὁ Ἐφορὸς Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Α. Ξυγγόπουλος κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος μετέβη εἰς Ζάκυνθον, ὅπου προέβη εἰς τὴν συστηματικὴν καταγραφὴν τῶν ἐν ταῖς ὑπερπεντήκοντα ἐκκλησίαις τῆς πόλεως Ζακύνθου εὑρισκομένων φορητῶν εἰκόνων.

Ἐπίσης μετέβη εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ μεσαιωνικῶν μνημείων καὶ μελέτην τοῦ ἐν τῇ Ζωσιμαίᾳ Σχολῇ Ἰωαννίνων ἀποκειμένου χειρογράφου τοῦ Βαρολάμ καὶ Ἰωάσαφ κοσμουμένου ὑπὸ πολλῶν σπουδαιοτάτων μικρογραφίων. Περὶ τοῦ χειρογράφου τούτου ἐποιήσατο ἀνακοίνωσιν ἐν τῷ κατ' Ὀκτώβριον συνελθόντι ἐν Ἀθήναις Γ' Βυζαντινολογικῷ Συνεδρίῳ.

Κατὰ μῆνα Αὐγούστον μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς συνέχισιν τῶν ἐρευνῶν του ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ὁσίου Δαβίδ, κατόπιν δὲ εἰς Ἁγίον Ὅρος, ὅπου παρέμεινεν ἕνα καὶ πλέον μῆνα συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ κ. G. Millet διὰ τὸν περὶ τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους τόμον, ὅστις θέλει ἐκδοθῆ πρὸς ἑξῆς ἐν Παρισίοις.

Τὸ εὐρετήριο τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος.

Ὁ ἀκάματος μεσαιωνοδίφης καὶ μελετητῆς τῶν ἐν διαφόροις βιβλιοθήκαις τῆς Εὐρώπης Βυζαντινῶν χειρογράφων, ἀοίδιμος Σπυρίδων Λάμπρος, γνωστὸν εἶναι πόσον συν-

έβαλεν εις την έρευναν του Βυζαντινοῦ κόσμου διά τῶν εις ἴδια βιβλία ἢ τεύχη έκδοθεισῶν μελετῶν του. Μέγα μέρος ἐν τούτοις τῆς ἀγάπης καί μερίμνης του συνεκέντρωσεν ἡ έκδοσις τοῦ περισπουδάστου περιοδικοῦ του «Νέου Ἑλληνομνήμονος», οὔτινος καί ἐξέδωκεν ὁ ἴδιος δεκατέσσαρας τόμους, ἀφήσας ὑλικὸν καί δι' ἄλλους πολλοὺς ἀκόμη, ὧν ἑπτὰ ἐδημοσίευσεν ὁ καθηγητῆς κ. Κ. Δυοβουνιώτης.

Αἱ πολῦτιμοι ἱστορικαί, τοπωνυμικαί, λαογραφικαί, γραμματολογικαί, παλαιογραφικαί, γλωσσικαί, περὶ τέχνης κτλ. μελέται, αἵτινες ἔχουσιν ἀφθόνως κατασπαρῆ εις τοὺς διαφόρους τόμους τοῦ περιοδικοῦ τούτου, διέφευγον πολλάκις τὴν προσοχὴν τῶν ἐρευνητῶν, οὔτινες εὐχαρίστως θὰ ἔβλεπον τὴν δημοσίευσιν ἐνὸς ἐπιστημονικοῦ εὐρετηρίου τῶν περιεχομένων τοῦ ἔργου. Τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην εὐτυχῶς ἐξεπλήρωσεν ἡ ἐπιμελεία τοῦ κ. Γ. Χαριτάκη δημοσίευσις τοῦ «εὐρετηρίου τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος».

Ὁ ἐκ σελίδων 605 τόμος ὁ μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν συγκροτηθεὶς, μετὰ σύντομον πρόλογον, ἐν ᾧ ἀναφέρεται ἡ μέθοδος ἣν ἠκολούθησεν ὁ ἐκδότης, καί σύντομον ἀφήγησιν τῶν ἀφορῶντων εις τὸν βίον καί τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐκλιπόντος σοφοῦ, διαιρεῖται εις δύο τμήματα. Ἐν τῷ πρώτῳ τούτων (σελ. 5-133) περιλαμβάνεται συνοπτικὸς πίναξ τῶν περιεχομένων ἐκάστου τόμου τοῦ Ν. Ἑλληνομνήμονος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τῷ καί μεγαλύτερῳ, (σελ. 137-605) πλήρης ἀλφαβητικὸς πίναξ ὀνομάτων καί πραγμάτων. Τὸ εὐρετήριο τοῦτο, διευκολύνον τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ πλουσίου καί πολυτίμου ὑλικοῦ τοῦ Ν. Ἑλληνομνήμονος θὰ προσφέρῃ ἀναμφιβόλως μεγίστας ὑπηρεσίας εις τοὺς ἐρευνητάς, διά τὰς μελέτας τῶν ὁποίων εἶναι ἀπαραίτητον βοήθημα.